

ΤΗΣ ΝΤΟΡΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Η Κύπρος και ειδικά η Πάφος, έχουν όλα τα φόντα να ακολουθήσουν τις σύγχρονες τάσεις της οικονομίας, μετατρέποντας σε εστίες καινοτομίας και δραστηριότητας, που θα τους δώσει την αναγκαία ώθηση να βγουν από την κρίση και τα «δεσμά» επιχειρηματικών δραστηριοτήτων περασμένων εποχών. Αυτό υποστηρίζει στην πρώτη του συνέντευξη σε κυπριακό ΜΜΕ, ο νέος Πρύτανης του Πανεπιστημίου Νεάπολης Πάφου, καθηγητής Σπύρος Μακρινδάκης.

«Εχω δει κάποιες από τις δημοσιεύσεις σας να δείχνουν ένα έντονο ενδιαφέρον για την «καινοτομία και

• Εταιρεία με 55 υπαλλήλους μετατράπηκε σε χρυσωχείο

επιχειρηματικότητα». Μπορείτε να μας πείτε γιατί είναι τόσο σημαντικές;

—Ο καλύτερος τρόπος να γίνει αυτό είναι να σας δώσω ένα παράδειγμα. Πριν από λίγους μήνες το Facebook αγόρασε μια νεοσύστατη εταιρεία που ονομάζεται WhatsApp για το ασπίτευτο ποσό των \$19 δισεκατομμυρίων (το τεράστιο μέγεθος αυτού του ποσού μπορεί να απεικονιστεί συγκρίνοντάς το με το ΑΕΠ της Κύπρου, που ανέρχεται σε \$23 δισ.). Δηλαδή το WhatsApp, που απασχολούσε τότε 55 άτομα, κατάφερε αυτό το υψηλό τίμημα εξαιτίας μιας καινοτόμου ιδέας και της επιτυχούς εφαρμογής της: αυτή η ιδέα ήταν να προσφέρει δωρεάν ή φθηνά τηλεφωνικά μηνύματα και έτσι να μπορεί να προσελκύσει περισσότερο από μισό δισεκατομμύριο ενεργούς χρήστες. Οι νέοι που είναι ευαίσθητοι στις τιμές, συρρέουν στο WhatsApp και αυξάνουν εκθετικά τον αριθμό των

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ

«Αν επεκτεινόμαστε στην ανάλυση των νέων δεδομένων, εύκολα θα μπορούσαμε να δείξουμε πώς άλλες χώρες, με ένα εξαιρετικό παράδειγμα να είναι το Ισραήλ, έχουν καταφέρει να προωθήσουν τη δημιουργία επιτυχημένων startups, και τι θα μπορούσε να κάνει η Κύπρος και η Πάφος ειδικότερα προς αυτή την κατεύθυνση», υπέδειξε με έμφαση ο καθηγητής Μακρινδάκης.

Σπύρος Μακρινδάκης: Η Κύπρος να επενδύσει στην καινοτομία

Ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Νεάπολης Πάφου μιλά στον «Φ» για την επιχειρηματικότητα στη νέα εποχή

χρηστών του. Δεν υπήρχε ανάγκη για διαφήμιση, από στόμα σε στόμα ήταν αρκετό να μετατρέψει το WhatsApp σε ένα χρυσωχείο για τους ιδιοκτήτες του. Ο Γιαν Κουμ, ένας μετανάστης από την Ουκρανία που ήταν ο κύριος μέτοχος του, έγινε δισεκατομμυριούχος, με περιουσία \$6,8 δισ., πολύ περισσότερο από τον συνολικό πλούτο των δέκα πλουσιότερων Κυπρίων. Ίσως θα πρέπει να σταματήσουμε και να σκεφτούμε τις συνέπειες της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας και τον πλούτο που μπορεί να επιφέρει.

Τίποτε δεν εμποδίζει τη δημιουργία startup εταιρειών

Είναι εφικτό για την Κύπρο να εμπλακεί δυναμικά στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών με καινοτόμες ιδέες, τονίζει ο καθηγητής Μακρινδάκης: «Δεν υπάρχει κανένας λόγος που η Κύπρος δεν θα μπορούσε να δημιουργήσει startup εταιρείες όπως η WhatsApp. Η ιδέα της αποστολής SMS δεν είναι τεχνολογικά πολύπλοκη και θα μπορούσε να γίνει σε πολλά μέρη. Το μεγάλο πλεονέκτημα της WhatsApp ήταν η τοποθεσία της στο Silicon Valley στην Καλιφόρνια, με την εύκολη πρόσβαση σε κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξής του και την καθοδήγηση που παρέχεται από τους εμπειρογνώμονες σε νεοσύστατες επιχειρήσεις να αναπτύξουν και να επεκτείνουν το WhatsApp σε παγκόσμιο παίκτη».

Τεράστια κέρδη με λίγα κεφάλαια

—Θέλετε να πείτε ότι η Κύπρος μπορεί να ανταγωνιστεί με άλλες χώρες, στην προώθηση επιτυχών startups;

—Δεν είναι μόνο η Κύπρος, αλλά και η Πάφος ειδικότερα που μπορεί να το κάνει, με τις κατάλληλες πολιτικές και ένα συνδυασμό φόρων και άλλων πλεονεκτημάτων για να προσελκύσει και να υποδεχτεί νεοσύστατες επιχειρήσεις. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι πρέπει να αναπτυχθεί

• Οι μεγάλες υπεραξίες μπορούν να έρθουν με καινοτόμες ιδέες και ικανούς επιχειρηματίες

ο τουρισμός και οι παραδοσιακές δραστηριότητες, και οι πρόσφατες εξαγγελίες του ΕΒΕ Πάφου είναι στη σωστή κατεύθυνση, αλλά είναι σαφές ότι οι μεγάλες υπεραξίες θα έρθουν από νέες καινοτόμες ιδέες και ικανούς επιχειρηματίες που θα μπορέσουν να τις λανσάρουν επιτυχώς σε παγκόσμιο επίπεδο.

—Τι προτείνετε ότι πρέπει να γίνει; —Το πιο σημαντικό πράγμα είναι η αλλαγή νοοτροπίας. Η προστιθέμενη αξία από παραδοσιακές βιομηχανίες

είναι μικρή. Σκεφτείτε γιγαντιαίες εταιρείες όπως η αυτοκινητοβιομηχανία GM στις ΗΠΑ, που ιδρύθηκε το 1908 και απασχολεί σε δεκάδες εργοστάσια και γραφεία σε όλο τον κόσμο, περίπου 220.000 ανθρώπους. Για πολλές δεκαετίες ήταν η μεγαλύτερη και πιο κερδοφόρα εταιρεία στην Αμερική. Σήμερα η χρηματιστηριακή της αξία είναι περίπου \$60 δισ. Καινοτόμες εταιρείες όπως το Facebook, με λίγα μόνο χρόνια ιστορίας, απασχολώντας λιγότερους από 8.000

ανθρώπους, έχουν δημιουργήσει τεράστια χρηματοοικονομική αξία με 190 δισεκατομμύρια δολάρια. Αυτά τα γεγονότα δεν μπορούν να αγνοηθούν και πρέπει να αλλάξει η νοοτροπία και συμπεριφορά προς την καινοτομία και επιχειρηματικότητα. Η Κύπρος, και γιατί όχι η Πάφος, θα μπορούσε να ενθαρρύνει όχι μόνο τη δημιουργία νέων, καινοτόμων εταιρειών, αλλά να τους διευκολύνει ενεργά για να πετύχουν σε διεθνές επίπεδο.

Άλλαξαν τα δεδομένα στη νέα οικονομία

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟΣ στις αλλαγές στις νοοτροπίες και συμπεριφορές, ο κ. Μακρινδάκης, τονίζει ότι αυτές δεν είναι εύκολες, αλλά δεν μπορούν να αποφευχθούν. Ειδικότερα σημειώνει: «Από τις αρχές του 19ου αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ου, ο κόσμος μετατράπηκε πρώτα από μια αγροτική κοινωνία σε μια βιομηχανική. Στη συνέχεια, ο κλάδος των υπηρεσιών επισκίασε τη βιομηχανία και οι τράπεζες, οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, πέτυχαν τεράστια κέρδη και μεγάλη προστιθέμενη αξία.

Μπορεί να κερδίσει το σιλικόνιο η Κύπρος με φορολογικά και άλλα πλεονεκτήματα

Με την έναρξη του 21ου αιώνα, επιχειρήσεις της νέας οικονομίας, όπως η Apple, η Google και η Amazon έγιναν οι κυρίαρχοι παίκτες της αγοράς αποκτώντας σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονεκτήματα μέσα από την ικανότητά τους να καινοτομούν συνεχώς με νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Εκτός από αυτούς τους μεγάλους

παίκτες, startups αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες με καινοτόμους τρόπους υπερτέρησαν των παραδοσιακών επιχειρήσεων με έσοδα της ικανότητάς τους για δημιουργική καταστροφή. Όσοι δεν αντιλαμβάνονται και αδυνατούν να προσαρμοστούν στις νέες πραγματικότητες θα βρεθούν σε παρόμοια κατάσταση, όπως τις χώρες που δεν κατάφεραν να βιομηχανοποιηθούν ή αργότερα να επεκταθούν σε τομείς υπηρεσιών. Η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζει η Κύπρος είναι να παρέχει φορολογικά και άλλα πλεονεκτήματα για να γίνει ένα κομβικό σημείο όπου τα startups θα μπορούν να ανθίσουν και να επιτύχουν στην παγκόσμια αγορά».